

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2010

- A. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΥΡ. ΕΝΩΣΗ – ΕΥΡΩΖΩΝΗ)**
- B. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ –ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ –ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ**
- Γ. ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΥΡ. ΕΝΩΣΗ – ΕΥΡΩΖΩΝΗ)**

6 Μαΐου 2010

Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας IOBE (DG ECFIN)
Απρίλιος 2010

Το IOBE διεξάγει κάθε μήνα από το 1981 Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στις επιχειρήσεις στους τέσσερις τομείς της οικονομίας και, από τον Μάιο του 2008, και στους καταναλωτές. Οι έρευνες αποτελούν μέρος του κοινού εναρμονισμένου προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (DG ECFIN) και τα αποτελέσματά τους χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του δείκτη οικονομικού κλίματος σε Ελλάδα και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ δημοσιεύονται αναλυτικά στις εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι αναλύσεις που δημοσιεύονται κάθε μήνα με τη μορφή αυτής της έκδοσης στηρίζονται στα πρωτογενή, αναλυτικά στοιχεία για πάνω από 1000 επιχειρήσεις και αντιπροσωπευτικό δείγμα 1500 καταναλωτών, όπως προκύπτουν από τις έρευνες που διεξάγει αποκλειστικά και μόνο το IOBE για την Ελλάδα για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Επόμενο δελτίο συγκυρίας: **3 Ιουνίου 2010**

A. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ: ΕΕ-27, ΕΥΡΩΖΩΝΗ, ΕΛΛΑΔΑ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2010

α) Ε.Ε.-27 – Ευρωζώνη: Το οικονομικό κλίμα διατηρεί την ανοδική του πορεία σε ΕΕ και Ευρωζώνη

Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος τον Απρίλιο συνεχίζει την ανοδική του πορεία η οποία έχει μάλιστα ως αποτέλεσμα για πρώτη φορά μετά τα μέσα του 2008 να διαμορφώνεται πάνω από το μακροχρόνιο μέσο όρο του, στις 101,9 μονάδες (από 99,6 μονάδες τον Μάρτιο) στην **Ευρωπαϊκή Ένωση** και τις 100,6 μονάδες (από 97,7 μονάδες τον προηγούμενο μήνα) στην **Ευρωζώνη**. **Φαίνεται επομένως σταδιακά η Ευρώπη να εξέρχεται από τη βαθιά οικονομική κρίση στην οποία είχε περιέλθει την τελευταία διετία και να αποκαθίσταται ένα σχετικά ικανοποιητικό κλίμα.** Στους επιμέρους τομείς, το κλίμα βελτιώνεται στη **Βιομηχανία** σε ΕΕ και Ευρωζώνη κατά 2 και 3 μονάδες αντίστοιχα, λόγω κυρίως της σημαντικής βελτίωσης που καταγράφεται στα επίπεδα παραγγελιών. Αξιοσημείωτη είναι και η άνοδος που παρατηρείται στις **Υπηρεσίες**, με το σχετικό δείκτη να ενισχύεται κατά 3 και 4 μονάδες αντίστοιχα σε ΕΕ και Ευρωζώνη, αλλά και στο **Λιανικό Εμπόριο**, όπου καταγράφεται βελτίωση της τάξης των 4 και 5 μονάδων αντίστοιχα στις δύο ζώνες. Μετά την αναθέρμανση του κλίματος στις **Κατασκευές** τον Μάρτιο, τον Απρίλιο δεν σημειώνεται καμία μεταβολή στην Ευρωζώνη, ενώ στην ΕΕ η βελτίωση είναι οριακή. Τέλος, η **καταναλωτική εμπιστοσύνη** ανακάμπτει και στις δύο ζώνες κατά 2 μονάδες, κυρίως λόγω της εξομάλυνσης του φόβου της ανεργίας στην Γερμανία. Αναλυτικότερα:

- Στη **Βιομηχανία**, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών διαμορφώνεται στις -7 μονάδες στην ΕΕ και την Ευρωζώνη. Οι *προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής* βελτιώνονται στην ΕΕ και παραμένουν σταθερές στην Ευρωζώνη, ενώ σημαντική είναι η άνοδος κατά 6 μονάδες που καταγράφεται στις *εκτιμήσεις για τα επίπεδα παραγγελιών*, και στις δύο ζώνες. Τέλος, οι *εκτιμήσεις για τα αποθέματα* δεν μεταβάλλονται στην ΕΕ, ενώ στην Ευρωζώνη υποχωρούν οριακά.
- Στις **Υπηρεσίες**, οι δείκτες επιχειρηματικών προσδοκιών διαμορφώνονται στις +4 και +5 μονάδες αντίστοιχα σε ΕΕ και Ευρωζώνη. Οι *εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητα* των επιχειρήσεων δεν μεταβάλλονται στην ΕΕ, ενώ στην Ευρωζώνη ανέρχονται κατά 3 μονάδες, με τις *εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση* να ανακάμπτουν αρκετά και στις δύο ζώνες. Σημαντική βελτίωση τόσο στην ΕΕ, όσο και την Ευρωζώνη, σημειώνουν και οι *προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης*.
- Στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι προσδοκίες διαμορφώνονται στις 0 και -1 μονάδες αντίστοιχα. Έντονη ανάκαμψη παρουσιάζουν οι *εκτιμήσεις για την τρέχουσα επιχειρηματική δραστηριότητα*, κατά 5 και 8 μονάδες αντίστοιχα σε ΕΕ και Ευρωζώνη, ενώ στα *αποθέματα* καταγράφεται μικρή αποκλιμάκωση και στις δύο ζώνες. Οι *προβλέψεις για τις πωλήσεις τους επόμενους μήνες* βελτιώνονται και αυτές, κατά 3 και 5 μονάδες αντίστοιχα σε ΕΕ και Ευρωζώνη.

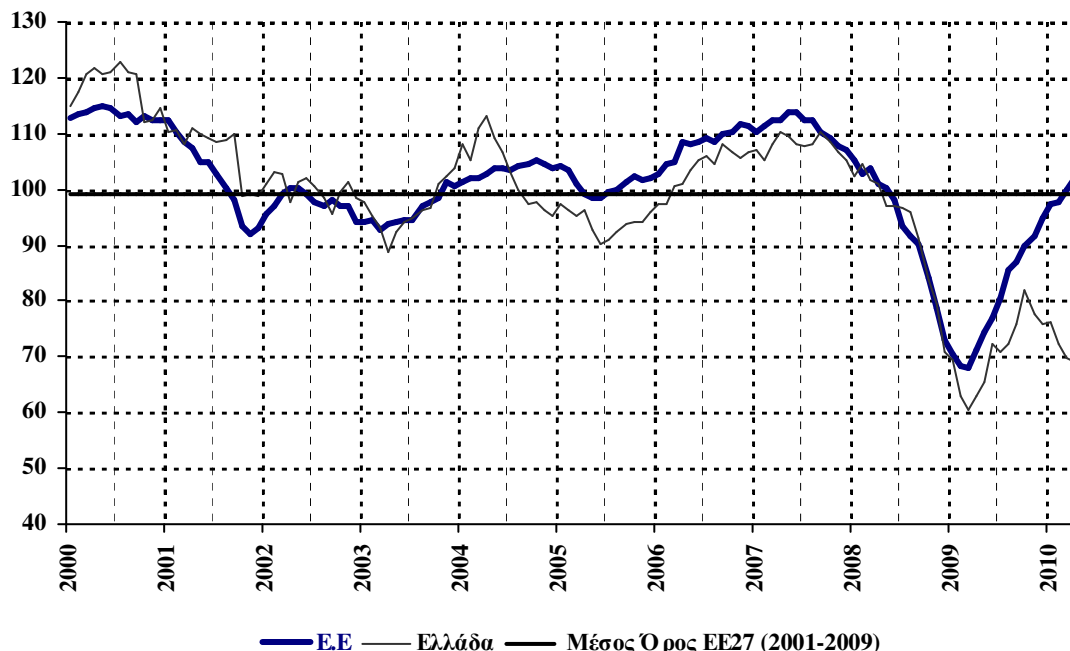
Πίνακας 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος (1990-2008=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

	2001-2009			Μ.Ο έτους								
	Min	Max	Μ.Ο	2005	2006	2007	2008	2009				
ΕΕ-27	68,0 Φεβ-09	113,9 Ιουν-07	99,2	100,94	108,20	111,12	93,52	79,87				
Ευρωζώνη	70,6 Φεβ-09	112,0 Μαι-07	98,4	99,57	107,24	109,18	93,53	80,78				
Ελλάδα	60,4 Μαρ-09	113,1 Απρ-04	97,4	94,13	103,58	107,86	93,40	70,63				
2009												
	I	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
ΕΕ-27	70,3	68,2	68,0	71,1	74,3	77,1	80,5	85,4	87,0	90,0	91,5	95,0
Ευρωζώνη	72,7	71,2	70,6	73,0	75,6	78,3	80,8	84,8	86,7	89,6	91,9	94,1
Ελλάδα	69,4	63,1	60,4	63,0	65,3	72,3	70,7	72,3	75,7	81,8	77,7	75,9
2010												
	I	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
ΕΕ-27	97,2	97,6	99,8	101,9								
Ευρωζώνη	96,0	95,9	97,9	100,6								
Ελλάδα	76,1	72,4	69,6	69,1								

Σημείωση: Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος (1990-2008=100) υπολογίζεται με βάση τους επιμέρους Δείκτες Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία, τις Κατασκευές, το Λιανικό Εμπόριο και τις Υπηρεσίες, καθώς και το Δείκτη Εμπιστοσύνης στους Καταναλωτές.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Διάγραμμα 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος Ε.Ε-27 και Ελλάδα (1990-2008=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

- Στις **Κατασκευές**, οι σχετικοί δείκτες διαμορφώνονται στις -28 και -25 μονάδες αντίστοιχα σε ΕΕ και Ευρωζώνη, με τις *προβλέψεις για το επίπεδο των εργασιών* να βελτιώνονται οριακά στην ΕΕ και να επιδεινώνονται ελαφρά στην Ευρωζώνη. Σε σχέση

με τις *προβλέψεις για την απασχόληση το επόμενο 12μηνο*, αυτές καταγράφουν άνοδο των 3 μονάδων στην ΕΕ και οριακή άνοδο στην Ευρωζώνη.

- Ο **Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης** διαμορφώνεται στις -12 και -15 μονάδες αντίστοιχα σε ΕΕ και Ευρωζώνη. Οι προβλέψεις των καταναλωτών για την *οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους το επόμενο 12μηνο* παραμένουν στα ίδια επίπεδα στην Ευρωζώνη και μειώνονται οριακά στην ΕΕ, όπως συμβαίνει και με τις προβλέψεις για την *οικονομική κατάσταση της χώρας*. Και στις δύο ζώνες η *πρόθεση για αποταμίευση το επόμενο 12μηνο* επιδεινώνεται οριακά, ενώ το στοιχείο που καταγράφει την εντονότερη θετική μεταβολή είναι οι προβλέψεις για την *εξέλιξη της ανεργίας*, τόσο στην ΕΕ, όσο και την Ευρωζώνη, με το σχετικό δείκτη να ανακάμπτει κατά 8 και 10 μονάδες αντίστοιχα.
- Τέλος, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες** – ο οποίος όμως δεν περιλαμβάνεται στο δείκτη οικονομικού κλίματος – βελτιώνεται σημαντικά, κατά 9 και 6 μονάδες αντίστοιχα σε ΕΕ και Ευρωζώνη, στις +26 και +25 μονάδες, γεγονός που υποδηλώνει ότι έχει αποκατασταθεί μια σχετική ευρυθμία στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της Ευρώπης. Οι εκτιμήσεις για την *τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων* σημειώνουν έντονη άνοδο των 14 και 8 μονάδων αντίστοιχα στις δύο ζώνες, ενώ αρκετά μικρότερη είναι η βελτίωση στις εκτιμήσεις για την *τρέχουσα εξέλιξη της ζήτησης*. Τέλος, οι *προβλέψεις της ζήτησης στο επόμενο τρίμηνο* ενισχύονται κατά 8 μονάδες και στις δύο ζώνες.

Στην πλειονότητα των ευρωπαϊκών χωρών καταγράφεται βελτίωση του οικονομικού κλίματος τον Απρίλιο. Από τις μεγαλύτερες χώρες, η υψηλότερη άνοδος σημειώνεται και πάλι στη Γερμανία (+4,3), την Γαλλία (+2), την Ιταλία (+1,5), την Ισπανία (+1,1), την Ολλανδία (+1,1) και το Ην. Βασίλειο (+0,8), ενώ στην Πολωνία το κλίμα παρέμεινε ουσιαστικά αμετάβλητο. Στην Ελλάδα, το οικονομικό κλίμα παραμένει στα επίπεδα του Μαρτίου, όπως συμβαίνει και σε τρεις ακόμη χώρες, την Πορτογαλία, τη Σλοβακία και τη Σουηδία.

β) Ελλάδα: Μικρή επιδείνωση του κλίματος λόγω της νέας έντονης υποχώρησης της καταναλωτικής εμπιστοσύνης

Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος στην Ελλάδα, μετά από δύο μήνες υποχώρησης, παραμένει τον Απρίλιο στα ίδια σχεδόν επίπεδα και διαμορφώνεται στις 69,1 μονάδες (από 69,6 μονάδες), σε υψηλότερα πάντως επίπεδα από τα αντίστοιχα περυσινά. Ουσιαστικά από τη μία πλευρά αμβλύνονται οι πολύ απαισιόδοξες επιχειρηματικές προσδοκίες, με το κλίμα να βελτιώνεται ελαφρά στη Βιομηχανία και τις Υπηρεσίες και περισσότερο στο Λιανικό Εμπόριο, ενώ στις Κατασκευές παραμένει στο ιστορικά χαμηλό επίπεδο του Μαρτίου. **Από την άλλη πλευρά η καταναλωτική εμπιστοσύνη σημειώνει νέο ιστορικό χαμηλό ρεκόρ τον Απρίλιο, γεγονός ενδεικτικό του διάχυτου φόβου των καταναλωτών για τις εξελίξεις στην οικονομία. Η μείωση του εισοδήματος τους, οι δυσμενείς προοπτικές για την εξέλιξη της ανεργίας και τα επιπρόσθετα φορολογικά μέτρα, εντείνουν την αβεβαιότητα από την πλευρά της ζήτησης. Άλλωστε, το διάστημα αυτό δεν είχε ακόμα αποσαφηνιστεί η υιοθέτηση ή όχι της επιλογής πρόσβασης στον ευρωπαϊκό «μηχανισμό διάσωσης» ως διέξοδος από τον ασφυκτικό κλοιό των αγορών. Επιπροσθέτως όμως δεν είχαν ανακοινωθεί και τα νέα δημοσιονομικά μέτρα που λήφθηκαν πρόσφατα και τα οποία αναμένεται να επηρεάσουν ακόμα περισσότερο την καταναλωτική εμπιστοσύνη τον επόμενο μήνα.** Αναλυτικότερα:

- στη **Βιομηχανία**, καταγράφεται έντονη άνοδος στις *προβλέψεις της παραγωγής*, η οποία συνοδεύεται από αντίστοιχη αύξηση των *εκτιμήσεων για το τρέχον επίπεδο της ζήτησης και των παραγγελιών*. Αντίθετα, οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τα *αποθέματα* κινούνται ελαφρώς ανοδικά, αντισταθμίζοντας τις παραπάνω θετικές μεταβολές.
- στις **Υπηρεσίες** οι *εκτιμήσεις για το τρέχον επίπεδο εργασιών* καταγράφουν οριακή επιδείνωση, ενώ αντίθετα, τόσο οι εκτιμήσεις για *τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης*, όσο και *προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη* της βελτιώνονται.
- στο **Λιανικό Εμπόριο**, σημαντική ανάκαμψη των εννέα μονάδων καταγράφεται στις *εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις*, ενώ έντονη είναι και η άνοδος στις *προβλέψεις για την εξέλιξη της ζήτησης*, οι οποίες είχαν ωστόσο σημειώσει αρνητικό ρεκόρ τον προηγούμενο μήνα. Οι εκτιμήσεις για τα *αποθέματα* κλιμακώνονται, όμως μόνο οριακά.
- στις **Κατασκευές**, οι *εκτιμήσεις για το επίπεδο προγράμματος εργασιών* κινούνται ελαφρώς ανοδικά, βελτίωση η οποία ωστόσο αντισταθμίζεται από την ήπια πτώση που καταγράφεται στις *προβλέψεις για την απασχόληση* του τομέα.
- στην **Καταναλωτική Εμπιστοσύνη**, οι *προβλέψεις των νοικοκυριών για την οικονομική τους κατάσταση* δεν μεταβάλλονται, ενώ αντίθετα οι *προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση της χώρας* επιδεινώνονται σημαντικά. Η *πρόθεση για αποταμίευση στο επόμενο 12-μηνο* λαμβάνει τη χαμηλότερη ιστορικά τιμή της, ενώ και οι *προβλέψεις για την ανεργία*, αν και δεν μεταβάλλονται σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα, παραμένουν ωστόσο σε ιστορικά υψηλά επίπεδα.

B. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2010

1. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ: Ανάκαμψη προσδοκιών, βελτιώνεται η ζήτηση εξωτερικού

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη **Βιομηχανία** τον Απρίλιο σημειώνει ήπια ανάκαμψη για δεύτερο συνεχή μήνα και διαμορφώνεται στις 80,6 μονάδες, στην υψηλότερη επίδοση από τον Οκτώβριο του 2008. Αν και ο δείκτης εξακολουθεί να υστερεί σημαντικά έναντι του μακροχρόνιου μέσου όρου του, **η ανάκαμψη του τελευταίου διμήνου αξιολογείται ως σημαντική και συνιστά ένδειξη σταθεροποίησης του κλίματος. Έχει παρατηρηθεί άλλωστε ότι ο δείκτης της βιομηχανίας δίνει τις πρώτες πρόδρομες ενδείξεις για τις διακυμάνσεις του κλίματος και την πορεία της οικονομικής δραστηριότητας. Συνεπώς αυτή η εξέλιξη ενδεχομένως να σηματοδοτεί μικρή ανάκαμψη της δραστηριότητας στο επόμενο διάστημα, ακόμα και αν αυτή τροφοδοτείται κυρίως από τη ζήτηση εξωτερικού που φαίνεται να ενισχύεται.** Στα περισσότερα από τα επιμέρους στοιχεία δραστηριότητας καταγράφεται άνοδος των θετικών εκτιμήσεων και προβλέψεων των επιχειρήσεων. Συγκεκριμένα, από τα στοιχεία που συμβάλλουν άμεσα στη διαμόρφωση του δείκτη, τόσο οι *τρέχουσες εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για το επίπεδο παραγγελιών και ζήτησης*, όσο και οι *προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της παραγωγής* βελτιώνονται, ενώ αντίθετα, οι *εκτιμήσεις για τα αποθέματα* καταγράφουν μικρή άνοδο. Αναλυτικότερα:

α) Βελτίωση καταγράφουν οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων **για το επίπεδο παραγγελιών και ζήτησης** τον Απρίλιο, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται κατά 9 μονάδες υψηλότερα, στις -46 μονάδες, στην υψηλότερη τιμή του τελευταίου εξαμήνου. Οι μισές επιχειρήσεις (από 58%) εκτιμούν ότι οι παραγγελίες τους βρίσκονται σε χαμηλά για την εποχή επίπεδα, ενώ ένα πολύ χαμηλό ποσοστό (στο 3-5% το τελευταίο οκτάμηνο) δηλώνει το αντίθετο.

β) Σημαντική ανάκαμψη για δεύτερο μήνα σημειώνουν οι **προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς 3-4 μήνες**, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις +15 μονάδες (από +5), την καλύτερη επίδοση μετά τον Σεπτέμβριο του 2008. Έξι στις δέκα επιχειρήσεις αναμένουν σταθερότητα το επόμενο διάστημα, ενώ ένα 27% προβλέπει και πάλι άνοδο της παραγωγής του.

γ) Αντίθετα, στα **αποθέματα έτοιμων προϊόντων** τον Απρίλιο καταγράφεται μικρή διόγκωση, με το σχετικό ισοζύγιο να αυξάνεται κατά 3 μονάδες, στις +22. Τρεις στις δέκα επιχειρήσεις εκτιμούν ότι τα αποθέματά τους είναι υψηλά για την εποχή, ενώ δεν μεταβάλλεται το ποσοστό (64%) όσων δηλώνουν ότι το επίπεδο των αποθεμάτων τους είναι κανονικό για την εποχή.

δ) Έντονη αποκλιμάκωση των αρνητικών **εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού** καταγράφεται τον Απρίλιο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στην

υψηλότερη επίδοση από τον Οκτώβριο του 2008, στις -29 μονάδες (από -41 τον Μάρτιο). Πάνω από τις μισές επιχειρήσεις (52% από 48%) του τομέα αναφέρουν ότι οι παραγγελίες τους βρίσκονται σε φυσιολογικά για την εποχή επίπεδα, ενώ ένα 9% κρίνει το επίπεδό τους υψηλό για την εποχή.

ε) Οι **προβλέψεις για τις εξαγωγές τους προσεχείς μήνες** ευνοούνται από την άνοδο των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες εξωτερικού, με το σχετικό δείκτη να ανέρχεται στις +18 μονάδες (από +10), στην υψηλότερη τιμή του μετά τον Σεπτέμβριο του 2008. Τρεις στις δέκα επιχειρήσεις (από 27%) προβλέπουν άνοδο το επόμενο διάστημα, με μόνο 12% (από 17%) να αναμένει μείωση των εξαγωγών του.

στ) Στην καλύτερη επίδοση από τον Οκτώβριο του 2008 διαμορφώνονται και οι **προβλέψεις για τις πωλήσεις τους προσεχείς μήνες**, με το σχετικό ισοζύγιο να καταγράφει άνοδο των 7 μονάδων, στις +12 μονάδες. Οι ευνοϊκότερες προβλέψεις για τις πωλήσεις εκπορεύονται και από την άνοδο των **εκτιμήσεων των επιχειρήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις** τους, όπου το αρνητικό ισοζύγιο του προηγούμενου μήνα μετριάζεται κατά το ήμισυ και διαμορφώνεται στις -14 μονάδες.

ζ) Ελαφρά άνοδο καταγράφουν και οι **μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής** και επανέρχονται στα επίπεδα του Φεβρουαρίου, στους 4,1 μήνες. Το **ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού** κινείται επίσης ελαφρώς ανοδικά, για τρίτο συνεχή μήνα, αλλά ήπια και διαμορφώνεται στο 69,5% (από 68,9%), ενδεικτικό της ευρύτερης ανάτασης του τομέα.

η) Οι **προβλέψεις για την απασχόληση** του τομέα βελτιώνονται και αυτές, στην υψηλότερη επίδοση του τελευταίου πενταμήνου, αν και ο σχετικός δείκτης είναι ακόμα αρνητικός στις -15 μονάδες (από -22 τον Μάρτιο). Η συντριπτική πλειονότητα των επιχειρήσεων ωστόσο αναμένει σταθερότητα στις θέσεις εργασίας του τομέα (78% από 72%), ενώ μία στις πέντε επιχειρήσεις προβλέπει μείωση (από 25%).

θ) Στα ίδια επίπεδα παραμένουν οι προβλέψεις των επιχειρήσεων για **τις τιμές των προϊόντων** το επόμενο τρίμηνο, με το σχετικό δείκτη να κινείται στις +5 μονάδες και επτά στις δέκα επιχειρήσεις να αναμένουν σταθερότητα των τιμών, ενώ ένα 18% και πάλι κάνει λόγο για άνοδο.

ι) Στο ερώτημα τριμήνου για τις **νέες παραγγελίες** καταγράφεται ανάκαμψη τον Απρίλιο σε σχέση με τον Ιανουάριο, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -3 μονάδες (από -7) και την πλειονότητα (79% από 85%) να αναφέρει σταθερότητα στις παραγγελίες της το τελευταίο τρίμηνο.

κ) Στο ερώτημα τριμήνου για τους **λόγους που παρεμποδίζουν την παραγωγική δραστηριότητα**, το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναφέρει ότι δεν αντιμετωπίζει προσκόμματα στη λειτουργία του περιορίζεται τον Απρίλιο ελαφρά στο 30% (από 35%), ενώ η

Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας IOBE (DG ECFIN)
Απρίλιος 2010

πλειονότητα (58% από 62%) δηλώνει ως βασικότερο εμπόδιο την ανεπάρκεια ζήτησης και ένα 9% (από 2%) την ανεπάρκεια κεφαλαίων.

λ) Τέλος, στις τριμηνιαίες εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τη γεωγραφική κατεύθυνση των **εξαγωγών τους προσεχείς μήνες**, σημειώνεται άνοδος στο σχετικό ισοζύγιο σε σχέση με τις εξαγωγές προς την ΕΕ και προς τον υπόλοιπο κόσμο, στις καλύτερες επιδόσεις των τελευταίων δύο ετών, ενώ αντίθετα πτώση καταγράφεται στις εκτιμήσεις τους για τις εξαγωγές προς τις Βαλκανικές χώρες.

Αντίθετα με τον Μάρτιο, όπου η ανάκαμψη του συνολικού δείκτη προερχόταν εξολοκλήρου από τα Ενδιάμεσα αγαθά, τον Απρίλιο η βελτίωση στο κλίμα της Βιομηχανίας εκπορεύεται από όλους τους επιμέρους τομείς. Αναλυτικότερα:

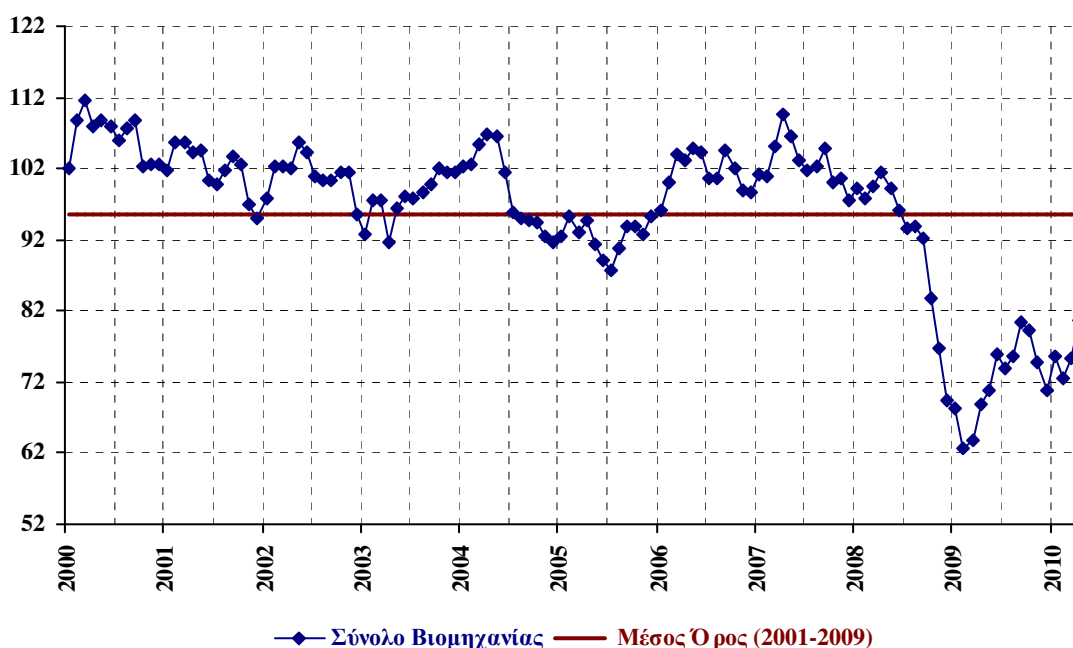
Πίνακας 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία

		2001-2009			Μ.Ο έτους							
		Min	Max	M.O	2005	2006	2007	2008	2009			
Βιομηχανία (1996-2006=100)		62,8	109,5	95,7	92,6	101,5	102,8	91,9	72,1			
		<i>Φεβ-09</i>	<i>Απρλ-07</i>									
2009												
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ	
68,2	62,8	63,8	68,9	70,9	76,0	73,8	75,5	80,4	79,4	74,8	71,0	
2010												
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ	
75,8	72,6	75,3	80,6									

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις προοπτικές για την παραγωγή, τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων και τις εκτιμήσεις για τη συνολική ζήτηση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE

Στα **Καταναλωτικά Αγαθά**, ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών μετά από δύο μήνες υποχώρησης, ανακάμπτει ήπια τον Απρίλιο και διαμορφώνεται στις 80,1 μονάδες (από 75,6), στα περυσινά σχεδόν επίπεδα (81,8 μονάδες). Οι έντονα αρνητικές εκτιμήσεις για τα επίπεδα των παραγγελιών και εγχώριας ζήτησης, αμβλύνονται τον Απρίλιο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -41 μονάδες (από -48). Σημαντική άνοδο καταγράφουν και οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της παραγωγής, με το ισοζύγιό τους να ανέρχεται στην υψηλότερη επίδοση από τον περασμένο Οκτώβριο, στις +13 μονάδες (από -2), ενώ αντίθετα, τα αποθέματα των επιχειρήσεων του τομέα αξιολογούνται ως υψηλά για την εποχή από μία στις τέσσερις επιχειρήσεις (από 19%). Από τα υπόλοιπα στοιχεία, οι προβλέψεις για τις πωλήσεις, αλλά και τις εξαγωγές του επόμενου τριμήνου βελτιώνονται, ενώ το θετικότερο κλίμα επηρεάζει ευνοϊκά και τις προσδοκίες για την απασχόληση του τομέα, με το σχετικό ισοζύγιο να λαμβάνει και αυτό την υψηλότερη τιμή του από τον Σεπτέμβριο του 2008 (-4 μονάδες από -19). Στα τριμηνιαία ερωτήματα, οι θετικές εκτιμήσεις για τις νέες παραγγελίες εμφανίζονται εξασθενημένες, ενώ το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ότι η παραγωγική τους δραστηριότητα διεξάγεται απρόσκοπτα παραμένει στα επίπεδα του Ιανουαρίου, στο 47%, με το 43% να αναφέρει την ανεπαρκή ζήτηση ως το βασικότερο εμπόδιο στη λειτουργία του. Τέλος, στα ίδια επίπεδα σε σχέση με τη μέτρηση Ιανουαρίου διαμορφώνονται οι εξαγωγικές επιδόσεις των επιχειρήσεων προς την ΕΕ και τον υπόλοιπο κόσμο, με έντονη πτώση όμως να καταγράφεται στις εξαγωγές προς τις Βαλκανικές χώρες.

Μετά τα ιστορικά χαμηλά επίπεδα του Δείκτη Επιχειρηματικών Προσδοκιών τον προηγούμενο μήνα στα **Κεφαλαιουχικά Αγαθά**, τον Απρίλιο σημειώνεται έντονη ανάκαμψη κατά 13 μονάδες, στις 66,9, την καλύτερη μέχρι στιγμής επίδοση του έτους. Από τα στοιχεία δραστηριότητας που συνδιαμορφώνουν το δείκτη, όλα βελτιώνονται, με καθοριστικότερη την άμβλυνση των αρνητικών εκτιμήσεων παραγγελιών και ζήτησης (στις -48 από -69 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο). Οι προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής σημειώνουν επίσης βελτίωση, κατά 8 μονάδες, με το σχετικό δείκτη να κινείται στις -16 μονάδες, την υψηλότερη επίδοση μετά τον Οκτώβριο. Σε σχέση με τα αποθέματα, αυτά φαίνεται να αποκλιμακώνονται ελαφρά, με την πλειονότητα των επιχειρήσεων (62% από 43%) να αναφέρει ότι τα αποθέματά της βρίσκονται σε κανονικά για την εποχή επίπεδα. Στα περισσότερα από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας καταγράφεται ανάκαμψη, η οποία είναι εντονότερη στις εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις και εξαγωγές, αλλά και τις προβλέψεις για τις βραχυπρόθεσμες πωλήσεις, όπου το σχετικό ισοζύγιο περιορίζεται στις -15 μονάδες (από -27). Σχετικά με την απασχόληση του κλάδου, οι προβλέψεις κινούνται επίσης ανοδικά, στην υψηλότερη, αν και ακόμη αρνητική, επίδοση του έτους (-15 μονάδες από -28). Σε σχέση τέλος με τις αντίστοιχες τριμηνιαίες μετρήσεις του Ιανουαρίου, το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία υποχωρεί στο 14% (από 27%), με το βασικό πρόβλημα της δραστηριότητας του κλάδου να παραμένει η χαμηλή ζήτηση, ενώ πτώση καταγράφεται και στις εκτιμήσεις για τις νέες παραγγελίες, αλλά και τις εξαγωγικές επιδόσεις προς την ΕΕ και τα Βαλκάνια.

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στα **Ενδιάμεσα Αγαθά** βελτιώνεται για δεύτερο συνεχή μήνα και διαμορφώνεται στις 84,1 μονάδες, στην υψηλότερη επίδοση από τον Σεπτέμβριο του 2008 (από 79,5 μονάδες) και ανώτερη κατά 28 σχεδόν μονάδες σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή. Περαιτέρω βελτίωση καταγράφεται στις προβλέψεις για το επίπεδο

της παραγωγής το επόμενο τρίμηνο, όπου το σχετικό ισοζύγιο διαμορφώνεται στις +23 μονάδες (από +18), αλλά και το επίπεδο παραγγελιών και ζήτησης, το οποίο ωστόσο οι μισές επιχειρήσεις (από 61%) εξακολουθούν να κρίνουν ως χαμηλό για την εποχή. Οι εκτιμήσεις για τα αποθέματα παραμένουν αμετάβλητες, με τρεις στις δέκα επιχειρήσεις να τα κρίνει ως κανονικά για την εποχή (από 57%), ενώ ήπια βελτίωση σημειώνεται στις προβλέψεις των εξαγωγών, των πωλήσεων και της απασχόλησης (-20 μονάδες από -25 ο σχετικός δείκτης). Ως προς τις τιμές, το τελευταίο τρίμηνο επικρατούν σταθερά οι πληθωριστικές προσδοκίες έναντι των προβλέψεων καθόδου των τιμών. Στο τριμηνιαίο ερώτημα σχετικά με τις νέες παραγγελίες, σημειώνεται σημαντική άνοδος του σχετικού δείκτη τον Απρίλιο, ενώ το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει ότι δεν αντιμετωπίζει προσκόμματα στη λειτουργία του υποχωρεί ελαφρά στο 21% (από 26%), με το 65% να δηλώνει και πάλι την ανεπάρκεια ζήτησης ως το βασικότερο εμπόδιο στη λειτουργία του. Τέλος, ενισχυμένες σε σχέση με τη μέτρηση Ιανουαρίου εμφανίζονται και οι εκτιμήσεις για τις εξαγωγές των επιχειρήσεων, ιδιαίτερα προς την ΕΕ και τα Βαλκάνια.

2. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ: *Σε πολύ χαμηλά επίπεδα το πρόγραμμα εργασιών παρά τη μικρή βελτίωση κλίματος*

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές, ύστερα από ένα τετράμηνο συνεχούς μείωσης, ανακάμπτει ελαφρώς τον Απρίλιο και διαμορφώνεται στις 44,6 μονάδες, πέντε μονάδες υψηλότερα σε σχέση με το ιστορικά χαμηλό ρεκόρ του προηγούμενου μήνα. **Η οικονομική δυσπραγία του τομέα, ο οποίος έχει πληγεί περισσότερο ίσως από όλους τους άλλους την τελευταία διετία, δεν φαίνεται να αμβλύνεται, με αποτέλεσμα οι προοπτικές για το επόμενο διάστημα να εξακολουθούν να είναι πολύ δυσμενείς.** Από τα στοιχεία δραστηριότητας που συμβάλλουν στη διαμόρφωση του δείκτη, οι βραχυπρόθεσμες *προβλέψεις των επιχειρήσεων για το επίπεδο προγράμματος των εργασιών τους* βελτιώνονται ελαφρά, χωρίς όμως ουσιαστικά να μεταβάλουν την πολύ αρνητική εικόνα του Μαρτίου, με το σχετικό αρνητικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -74 μονάδες (από -78). Οι έντονα αρνητικές *προβλέψεις για την απασχόληση* αμβλύνονται επίσης ελαφρά, με τις μισές επιχειρήσεις για τρίτο συνεχή μήνα να αναμένουν μείωση το επόμενο τρίμηνο. Από τα υπόλοιπα στοιχεία, οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας - περισσότερο για έργα τα οποία έχουν ήδη ξεκινήσει και δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί – διευρύνονται στους 13,3 (από 12,1), ενώ οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία των εργασιών επιδεινώνονται, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -49 μονάδες (από -41). Οι προβλέψεις για τις τιμές υποδηλώνουν αποκλιμάκωση, σύμφωνα με δύο στις πέντε επιχειρήσεις (από 32%), ενώ τέλος, το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει απρόσκοπτη λειτουργία δεν ξεπερνάει το 10% το τελευταίο πεντάμηνο, με το 38% να αξιολογεί τη χαμηλή ζήτηση ως σημαντικότερο εμπόδιο, το 43% την ανεπαρκή χρηματοδότηση και το 10% παράγοντες που συνδέονται με την αναστολή μεγάλων έργων και το νέο νομοθετικό πλαίσιο, την καθυστέρηση των διορισμών διοικητών και προέδρων, αλλά τις καθυστερήσεις στο ΕΣΠΑ.

Οι προσδοκίες στις Ιδιωτικές Κατασκευές ανακάμπτουν, ενώ αντίθετα στα Δημόσια Έργα σημειώνεται νέο ιστορικά χαμηλό ρεκόρ, μετριάζοντας την τάση βελτίωσης του συνολικού κλίματος τον Απρίλιο. Αναλυτικότερα:

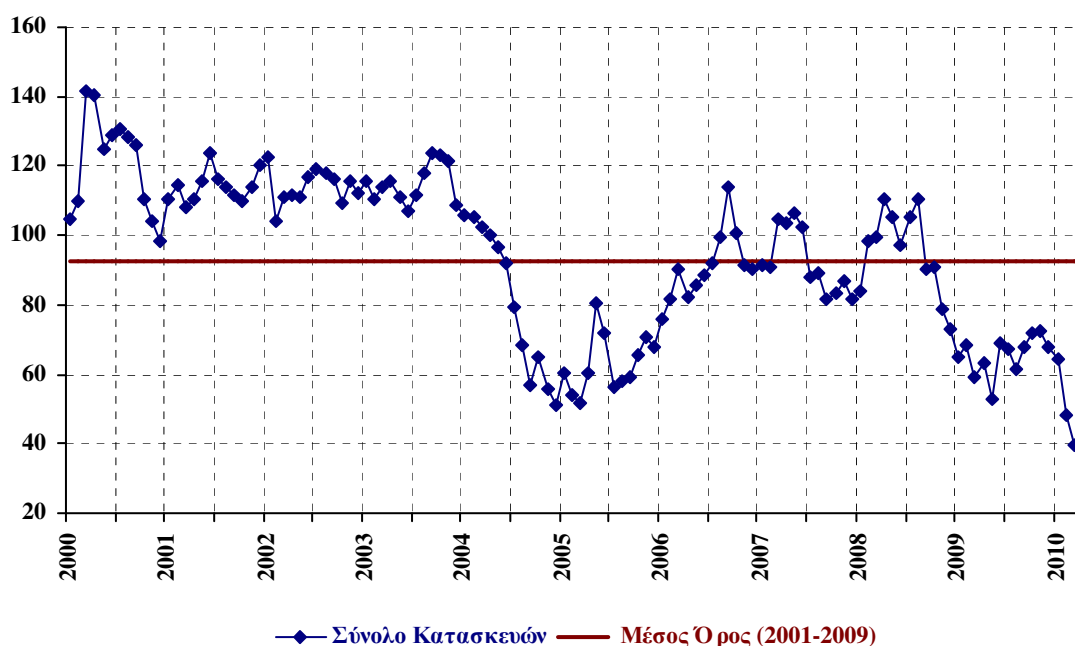
Πίνακας 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές

				2001-2009			Μ.Ο έτους				
		Min	Max	Μ.Ο			2005	2006	2007	2008	2009
Κατασκευές (1996-2006=100)		48,5	123,8	92,4			63,0	91,1	92,5	95,3	65,5
		Φεβ-10	Σεπτ-03								
2009											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
65,0	68,3	59,1	63,0	52,8	69,0	67,4	61,5	67,6	71,6	72,4	68,1
2010											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
64,1	48,5	39,7	44,6								

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις για το πρόγραμμα των εργασιών και τις προβλέψεις για την απασχόληση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE

Στις **Ιδιωτικές Κατασκευές**, οι επιχειρηματικές προσδοκίες κινούνται ανοδικά για δεύτερο μήνα, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 63,2 μονάδες (από 50,1 μονάδες), στην καλύτερη επίδοση από τον Νοέμβριο του 2008. Η άνοδος του δείκτη εκπορεύεται τόσο από τις ευνοϊκότερες προβλέψεις για το επίπεδο προγράμματος των εργασιών, όσο και από την άμβλυνση των αρνητικών προσδοκιών για την απασχόληση του επόμενου τριμήνου στον κλάδο. Έτσι, το ποσοστό των επιχειρήσεων που προβλέπει ενίσχυση των εργασιών του επόμενου διάστημα τριπλασιάζεται στο 12%, ενώ όσοι προσδοκούν άνοδο της απασχόλησης ενισχύονται στο 17% (από 5%). Οι μήνες εξασφαλισμένη δραστηριότητας προσεγγίζουν τους 8,6 (από 7,8 τον προηγούμενο μήνα). Παρά τις λιγότερο αρνητικές προβλέψεις, οι εκτιμήσεις

για την τρέχουσα πορεία των εργασιών περιορίζονται για τέταρτο μήνα και διαμορφώνονται στη χαμηλότερη τιμή του εξαμήνου, στις -41 μονάδες, ενώ σε όρους τιμών υπερισχύουν ελαφρά όσοι αναμένουν άνοδό τους. Τέλος, το ποσοστό όσων δηλώνουν απρόσκοπτη λειτουργία της δραστηριότητάς τους, παραμένει στο 20%, με τις μισές επιχειρήσεις να θεωρούν τη χαμηλή ζήτηση ως βασικότερο εμπόδιο στη λειτουργία τους, το 27% τις συνθήκες χρηματοδότησης και το 20% άλλους λόγους που συνδέονται με το νέο νομοθετικό πλαίσιο και την ευρύτερη οικονομική συγκυρία.

Νέα υποχώρηση, για έκτο μήνα σημειώνουν οι **Κατασκευές Δημοσίων Έργων**, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 31,7 μονάδες (από 33,9 μονάδες), σε νέα ιστορικά χαμηλή επίδοση. Τα σοβαρά προβλήματα χρηματοδότησης, σύμφωνα με το 52% των επιχειρήσεων και χαμηλής ζήτησης (30%) που αντιμετωπίζει ο κλάδος, δεν αφήνουν περιθώρια αισιοδοξίας για το άμεσο μέλλον. Πλέον, εννιά στις δέκα επιχειρήσεις προβλέπουν και νέα πτώση του επιπέδου εργασιών τους το επόμενο διάστημα, γεγονός που δεν επιτρέπει ανάκαμψη της απασχόλησης: πάνω από τις μισές επιχειρήσεις δηλώνουν ότι αναμένουν νέες απώλειες θέσεων εργασίας. Οι έντονα αρνητικές εκτιμήσεις των επιχειρήσεων σχετικά με την τρέχουσα πορεία των εργασιών τους ενισχύονται, με το 55% να δηλώνει δυσαρεστημένο (από 51%). Παρά τη διάχυτη απαισιοδοξία, οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας ενισχύονται ελαφρά στους 16, ως αποτέλεσμα όμως των ήδη ανειλημμένων υποχρεώσεων των επιχειρήσεων. Ως προς τις τιμές, οι αποπληθωριστικές προσδοκίες εντείνονται μπροστά στις προβλέψεις για χαμηλή παραγωγική δραστηριότητα, με τις μισές επιχειρήσεις να προβλέπουν μείωση τιμών (από 33%) και το 41% σταθερότητα (από 45%).

3. ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ: Διόρθωση της ισχυρής υποχώρησης του προηγούμενου μήνα

Άνοδος σημειώνεται στις επιχειρηματικές προσδοκίες στο **Λιανικό Εμπόριο** τον Απρίλιο, μετά την έντονη πτώση το περασμένου μήνα που έφερε το δείκτη σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα. Έτσι, ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται στις 64 μονάδες (από 54,5 μονάδες), στα περυσινά ουσιαστικά επίπεδα. **Η διάχυτη απαισιοδοξία του περασμένου μήνα και οι αρνητικές εκτιμήσεις και προβλέψεις μπορεί να αμβλύνονται ελαφρά, όμως το κλίμα στην αγορά παραμένει υποτονικό.** Έντονα αρνητικές είναι άλλωστε οι *εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τις πωλήσεις αυτής της περιόδου* (-44 μονάδες από -57) αλλά και τις *βραχυπρόθεσμες προοπτικές τους* (-34 μονάδες από -52), παρά τη σημαντική βελτίωση. Διογκωμένα είναι και τα *αποθέματα* με το σχετικό δείκτη να παραμένει αμετάβλητος για τρίτο μήνα, στις +11 μονάδες. Η διόρθωση των πολύ αρνητικών εκτιμήσεων του προηγούμενου μήνα αφορά και τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας: στις προβλέψεις για τις παραγγελίες προς προμηθευτές, περιορίζεται στο 55% (από 67%) το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ότι αναμένουν περαιτέρω μείωσή τους το επόμενο διάστημα, ενώ σημαντική είναι και η ανάκαμψη σχεδόν κατά 30 μονάδες που καταγράφεται στις προβλέψεις της απασχόλησης, με το σχετικό ισοζύγιο ωστόσο να παραμένει, έστω και ελαφρώς, αρνητικό (-2 μονάδες). Τέλος, ως προς τις

τιμές, μετά την πρόσκαιρη, μικρή άνοδο του ποσοστού των πληθωριστικών προβλέψεων τον προηγούμενο μήνα, οι προβλέψεις αποκλιμάκωσης υπερτερούν και πάλι.

Σε όλους τους κλάδους, οι επιχειρηματικές προσδοκίες τον Απρίλιο ανακάμπτουν, μετά τα ιστορικά χαμηλά που είχαν καταγραφεί σε αρκετούς από αυτούς τον προηγούμενο μήνα. Αναλυτικότερα:

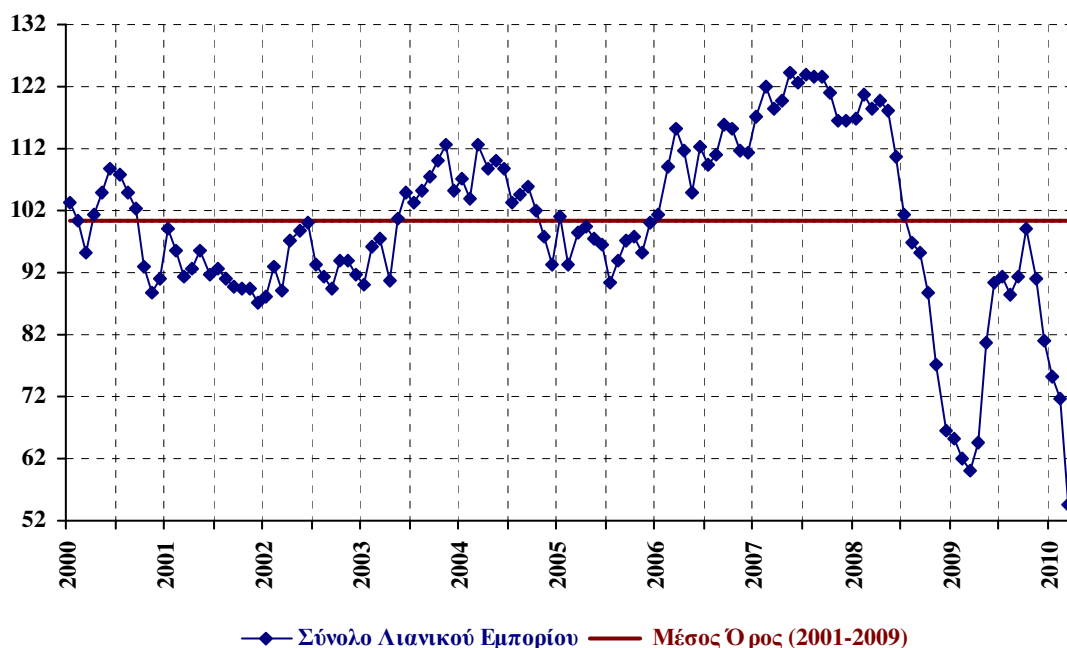
Πίνακας 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο

				2001-2009	Μ.Ο έτους							
		Min	Max	Μ.Ο	2006	2007	2008	2009	2009			
Λιανικό Εμπόριο (1996-2006=100)		60,2	124,3	100,4	110,8	120,8	102,5	80,7	80,5			
		Μαρ-09	Μαι-07									
2009												
I	Φ	Μ	Α	Μ	I	Α	Σ	Ο	Ν	Δ		
65,3	61,9	60,2	64,5	80,7	90,4	91,4	88,5	91,4	99,0	91,1	81,0	
2010												
I	Φ	Μ	Α	Μ	I	Α	Σ	Ο	Ν	Δ		
75,3	71,6	54,5	64,0									

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις και προβλέψεις για τις πωλήσεις και το ύψος των αποθεμάτων.

Πηγή: ΙΟΒΕ

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο (1996-2006=100)

Πηγή: ΙΟΒΕ

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στα **Τρόφιμα – Ποτά – Καπνός** ανακάμπτει μετά από τέσσερις μήνες και διαμορφώνεται στις 69,7 μονάδες, 9 μονάδες υψηλότερα σε σχέση με την ιστορικά χαμηλή επίδοση του Μαρτίου, ενώ υπερτερεί και του αντίστοιχου περσινού (62,6 μονάδες). Με εξαίρεση τις εκτιμήσεις για τα αποθέματα, όπου σημειώνεται ήπια άνοδος στο σχετικό ισοζύγιο (στις +2 μονάδες από -1), σε όλα τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας καταγράφεται βελτίωση, διορθώνοντας έτσι την «ελεύθερη πτώση» του Μαρτίου. Η βελτίωση

είναι εντονότερη στα ισοζύγια των προοπτικών για τις παραγγελίες προς τους προμηθευτές (-17 μονάδες από -65), των προσδοκιών για τις βραχυπρόθεσμες πωλήσεις (-15 από -45), αλλά και των προβλέψεων για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στον κλάδο, όπου σχεδόν δύο στις πέντε επιχειρήσεις αναμένουν άνοδο. Οι αρνητικές εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις περιορίζονται, όμως όχι το ίδιο έντονα, ενώ σε σχέση με τις τιμές, και πάλι τρεις στις δέκα επιχειρήσεις αναμένουν ενίσχυση τιμών στο επόμενο τρίμηνο.

Ανάκαμψη άνω των 20 μονάδων καταγράφεται στις προσδοκίες στα **Υφάσματα – Ένδυση – Υπόδηση** τον Απρίλιο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 82,6 μονάδες, σημαντικά υψηλότερα του αντίστοιχου περσινού (64,5 μονάδες). Η άνοδος του Απριλίου στον κλάδο εκπορεύεται από τη θεαματική βελτίωση των εκτιμήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις, όπου το σχετικό ισοζύγιο διαμορφώνεται στις -17 μονάδες (από -55), αλλά και τη σχεδόν ισόποση ανάκαμψη στις βραχυπρόθεσμες προοπτικές τους. Οι αρνητικές προβλέψεις για το επίπεδο των παραγγελιών προς προμηθευτές περιορίζονται ελαφρά, ενώ τα αποθέματα παραμένουν διογκωμένα. Δυσμενείς είναι παρόλα αυτά οι προβλέψεις για την απασχόληση, όπου πάνω από τρεις στις πέντε επιχειρήσεις αναμένουν μείωση (από 58%), ενώ είναι χαρακτηριστικό ότι καμία επιχείρηση δεν προσδοκά άνοδο. Τέλος, σε όρους τιμών, κυριαρχούν και πάλι οι αποπληθωριστικές προσδοκίες κατά 6 μονάδες (από +9) έναντι των προβλέψεων ανόδου.

Ελαφρώς ανοδικά κινούνται οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Είδη Οικιακού Εξοπλισμού**, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 55,9 μονάδες (από 50,6 μονάδες), κατά 12 μονάδες χαμηλότερα του αντίστοιχου περσινού. Η άνοδος του δείκτη οφείλεται σε ανάκαμψη όλων των επιμέρους στοιχείων δραστηριότητας, αν και ήπια. Συγκεκριμένα, ο δείκτης των εκτιμήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις παραμένει έντονα αρνητικός, με την πλειονότητα των επιχειρήσεων (68% από 79%) να δηλώνει μείωση. Μικρή ρευστοποίηση υποδηλώνουν και οι εκτιμήσεις για τα αποθέματα το τελευταίο τρίμηνο, ενώ το ισοζύγιο για τις προβλέψεις των επιχειρήσεων ως προς τις παραγγελίες προς προμηθευτές ανέρχεται κατά 10 μονάδες, στις -38 μονάδες. Οι προοπτικές για την πορεία των πωλήσεων παραμένουν δυσοίωνες, αλλά περιορίζεται ελαφρά το ποσοστό εκείνων που βλέπουν πτώση στο 38% (από 42%), ενώ οι προβλέψεις για την απασχόληση παραμένουν στα ίδια επίπεδα, με τέσσερις στις πέντε επιχειρήσεις να προσδοκούν σταθερότητα. Τέλος, επτά στις δέκα επιχειρήσεις (από 63%) προβλέπουν αμετάβλητες τιμές για το επόμενο διάστημα στον κλάδο.

Άνοδο δέκα μονάδων καταγράφει ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Οχήματα – Ανταλλακτικά**, μετά από πέντε μήνες συνεχούς υποχώρησης, και διαμορφώνεται στις 53,4 μονάδες, στα επίπεδα δηλαδή του Φεβρουαρίου, ελαφρώς κατώτερα σε σχέση με πέρυσι. Η κατακόρυφη πτώση του Μαρτίου στο ισοζύγιο για τις τρέχουσες πωλήσεις των επιχειρήσεων, διορθώνεται με τον Απρίλιο κατά 18 μονάδες, αν και ακόμα είναι πολύ αρνητικό (στις -55), ενώ παρά τη μικρή άμβλυνση οι βραχυπρόθεσμες προοπτικές των πωλήσεων είναι εξαιρετικά δυσοίωνες: δύο στις τρεις επιχειρήσεις αναμένουν περαιτέρω μείωση στο επόμενο διάστημα. Πτωτικές είναι και οι παραγγελίες προς προμηθευτές, ενώ οι εκτιμήσεις για τα αποθέματα παραμένουν αμετάβλητες. Τέλος, δυσχεραίνονται ακόμα περισσότερο οι προβλέψεις για την απασχόληση, καθώς για πέμπτο συνεχή μήνα καμία επιχείρηση δεν αναμένει νέες θέσεις

εργασίας στον κλάδο. Ως προς τις τιμές, το ισοζύγιο παραμένει πτωτικό, αν και τα περιθώρια είναι εξαιρετικά στενά.

Μετά από τέσσερις μήνες υποχώρησης και την ιστορικά χαμηλή τιμή στην οποία διαμορφώθηκε ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Πολυκαταστήματα** τον Μάρτιο, τον Απρίλιο οι προσδοκίες επανακάμπτουν και ο δείκτης «κερδίζει» σχεδόν 30 μονάδες, φθάνοντας στις 101,3 μονάδες, σε επίδοση ανώτερη από την αντίστοιχη περσινή. Έτσι, η κατακόρυφη πτώση στα περισσότερα στοιχεία δραστηριότητας τον προηγούμενο μήνα, διορθώνεται σημαντικά τον Απρίλιο, με τα έντονα αρνητικά ισοζύγια να ενισχύονται άνω των 30 μονάδων, τόσο στις εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις, όσο και στις βραχυπρόθεσμες προβλέψεις τους αλλά και τις παραγγελίες προς τους προμηθευτές. Οι αυξημένες πωλήσεις έχουν επιτρέψει την αποκλιμάκωση του ύψους των αποθεμάτων, τα οποία βρίσκονται σε κανονικά (σύμφωνα με το 78% των επιχειρήσεων) ή χαμηλά (22%) για την εποχή επίπεδα. Το ισοζύγιο των προβλέψεων της απασχόλησης καταγράφει την υψηλότερη τιμή του εξαμήνου, με τον κλάδο να συνιστά έναν από τους μόνους στην ελληνική οικονομία που προσφέρει θέσεις εργασίας στην ελληνική οικονομία (24 μονάδες από -8), ενώ αναμένεται ενίσχυση των πληθωριστικών πιέσεων, με την εφαρμογή των αυξημένων συντελεστών ΦΠΑ.

4. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: Μικρή ανάκαμψη προσδοκιών

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Υπηρεσίες**, ύστερα από πέντε μήνες υποχώρησης και το ιστορικά χαμηλό ρεκόρ του Μαρτίου, ανακάμπτει ελαφρά τον Απρίλιο και διαμορφώνεται στις 64,1 μονάδες (από 61,7 μονάδες). Οι *εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητά τους* καταγράφουν και νέα επιδείνωση, καθώς διευρύνεται στο 43% (από 36%) το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει πτώση δραστηριότητας αυτή την περίοδο. Η βελτίωση του δείκτη εκπορεύεται κυρίως από τις λιγότερο απαισιόδοξες εκτιμήσεις *για την τρέχουσα ζήτηση*, αλλά και τη *ζήτηση το επόμενο τρίμηνο*, με τα σχετικά ισοζύγια να κινούνται στις -19 (από -25) και -13 (από -20) μονάδες αντίστοιχα. **Είναι φανερό όμως ότι τον Απρίλιο απλώς ανακόπτεται η πολύ μεγάλη πτώση και η δραστηριότητα είναι υποτονική στους περισσότερους κλάδους.** Από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, αμβλύνονται για δεύτερο μήνα οι πολύ αρνητικές προβλέψεις για την απασχόληση, με το ισοζύγιο όμως να βρίσκεται ακόμα στο -19 και το 27% των επιχειρήσεων (από 32%) να αναμένει πτώση. Σε όρους τιμών, μία στις πέντε επιχειρήσεις (από 14% τον προηγούμενο μήνα) προβλέπει αποκλιμάκωση. Τέλος, το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει απρόσκοπτη λειτουργία περιορίζεται ελαφρά στο 26% (από 31%), με το 36% των επιχειρήσεων να αναφέρει ως βασικότερο πρόσκομμα την ανεπάρκεια ζήτησης, το 14% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 21% τη γενική οικονομική κατάσταση και την κρίση, τις απεργιακές κινητοποιήσεις, την έλλειψη εμπιστοσύνης των επενδυτών, την αρνητική αντιμετώπιση από τις τράπεζες, αλλά και την κλιμακούμενη αρνητική ψυχολογία.

Σε επίπεδο βασικών κλάδων των Υπηρεσιών επισημαίνονται τα εξής:

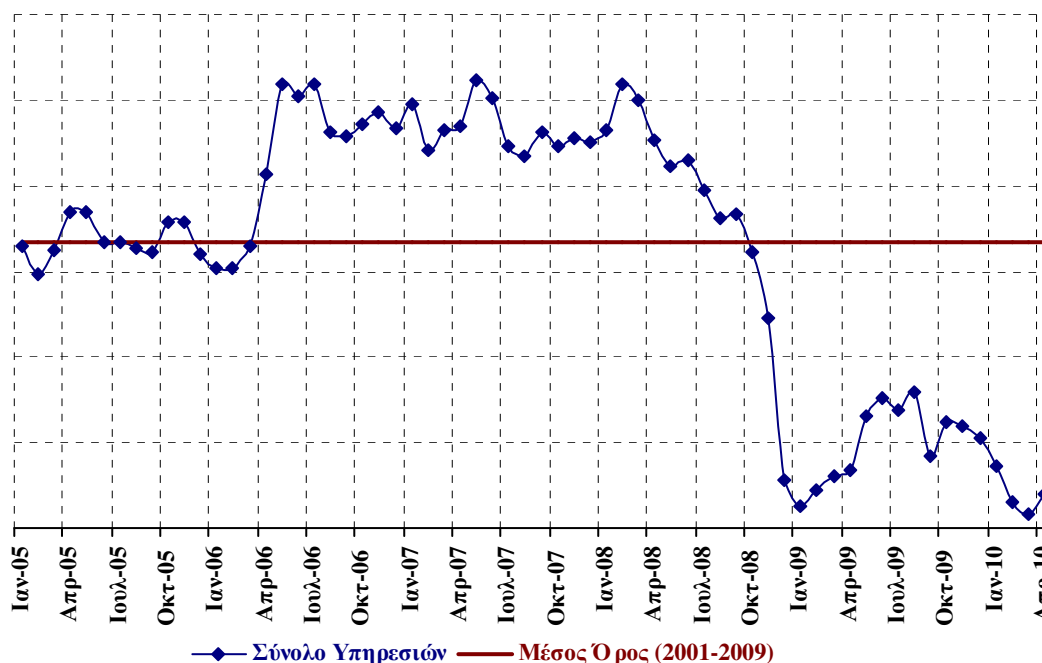
Πίνακας 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες

			2001-2008	Μ.Ο έτους							
	Min	Max	Μ.Ο	2005	2006	2007	2008	2009			
Υπηρεσίες (1998-2006=100)	62,6	122,5	93,4	93,6	103,7	106,6	97,8	70,1			
	Ιαν-09	3 ^ο τριμ 01									
2008											
I	Φ	Μ	Α	Μ	I	I	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
62,6	64,5	66,0	66,7	73,2	75,3	73,7	75,8	68,4	72,4	71,8	70,6
2009											
I	Φ	Μ	Α	Μ	I	I	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
67,2	63,1	61,7	64,1								

Σημειώσεις: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση την κατάσταση της επιχείρησης, καθώς και τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για την πορεία της ζήτησης.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες
(1998-2006=100)

Πηγή: IOBE

Σημαντική άνοδος καταγράφεται στις επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Ξενοδοχεία – Εστιατόρια**, με το σχετικό δείκτη να αυξάνεται κατά 17 μονάδες, ύστερα από ένα εξάμηνο υποχώρησης, και να διαμορφώνεται στις 80,3 μονάδες, την υψηλότερη επίδοση του πενταμήνου, ανώτερη και από την αντίστοιχη περσινή (71,0 μονάδες). Η άνοδος των προσδοκιών τον Απρίλιο εδράζεται εν πολλοίς στη σχετικά ικανοποιητική – σε σύγκριση με τις προσδοκίες που είχαν διαμορφωθεί στο προηγούμενο διάστημα - ζήτηση λόγω διακοπών της πασχαλινής περιόδου: οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων, βελτιώνονται σημαντικά, αν και το σχετικό ισοζύγιο παραμένει αρνητικό, στις -13 μονάδες (από -33). Ανοδική είναι και η πορεία των εκτιμήσεων για την τρέχουσα, αλλά και τη βραχυπρόθεσμη ζήτηση, με τις αρνητικές προσδοκίες να εξαλείφονται, ύστερα από ένα οκτάμηνο πτωτικών προβλέψεων. Ενισχύονται επίσης και οι προσδοκίες για την απασχόληση

το επόμενο διάστημα, με τον αντίστοιχο δείκτη να γίνεται ξανά θετικός (μετά τον Σεπτέμβριο του 2008), σε αναμονή άλλωστε και της έναρξης της θερινής τουριστικής περιόδου και της εποχικής απασχόλησης στον κλάδο. Σε όρους τιμών, η πλειονότητα (75% και πάλι) αναμένει σταθερότητα, ενώ το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει ότι δεν αντιμετωπίζει εμπόδια στη λειτουργία του παραμένει στο 28-29%, με πάνω από τις μισές επιχειρήσεις να αναφέρουν την ανεπάρκεια ζήτησης ως βασικότερο πρόσκομμα στην επιχειρηματική τους λειτουργία.

Μικρή πτώση σημειώνουν οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Τουριστικά Πρακτορεία**, οι οποίες άλλωστε παρουσιάζουν έντονες διακυμάνσεις το τελευταίο τετράμηνο. Ο σχετικός δείκτης τον Απρίλιο διαμορφώνεται στις 75,9 μονάδες (από 81,9 μονάδες), σε επίδοση σημαντικά ανώτερη της αντίστοιχης περσινής (58,6 μονάδες). Οριακή κάμψη καταγράφεται στο σχετικό ισοζύγιο των εκτιμήσεων των επιχειρήσεων για την τρέχουσα κατάστασή τους, ενώ τα αντίστοιχα ισοζύγια για τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις της ζήτησης και της απασχόλησης του κλάδου, επιδεινώνονται κατά 8 μονάδες και διαμορφώνονται στις -21 μονάδες. Εξαιτίας των χαμηλών προσδοκιών για τη ζήτηση, οι αποπληθωριστικές προσδοκίες εντείνονται τον Απρίλιο, με το 84% να αναμένει σταθερότητα (από 88%) και το 16% (από 6%) πτώση. Τέλος, το ποσοστό των επιχειρήσεων που κρίνει ότι δεν αντιμετωπίζει προσκόμματα στην επιχειρηματική του λειτουργία περιορίζεται ελαφρά στο 16% (από 19%), με το 45% να κρίνει την ανεπάρκεια ζήτησης, το 12% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 20% την οικονομική κρίση και την αρνητική ψυχολογία των καταναλωτών ως βασικότερα εμπόδια στη δραστηριότητά του.

Αμετάβλητες είναι και οι προσδοκίες στους **Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς** (δεν περιλαμβάνονται οι Τράπεζες), με το σχετικό δείκτη να παραμένει στις 73,7 μονάδες, επίδοση ανώτερη της αντίστοιχης περσινής (60,6 μονάδες). Στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων, το σχετικό ισοζύγιο διατηρείται θετικό, στις +5 μονάδες (από +3), εξέλιξη η οποία συμπλέει με τις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης, όπου καταγράφεται ελαφρά ανάκαμψη κατά 5 μονάδες (από μηδενικό ισοζύγιο). Αντίθετα, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση επιδεινώνονται ελαφρά, και αντανακλούν υποτονική δραστηριότητα, ενώ οι προοπτικές της απασχόλησης του κλάδου είναι οι δυσμενέστερες του τελευταίου 10-μήνου (-28 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο από -18). Οι έντονα πληθωριστικές προσδοκίες ελαφρώς εξομαλύνονται, με μία στις τέσσερις επιχειρήσεις να αναμένει άνοδο (από 30%), ενώ τέλος, το 1/3 των επιχειρήσεων δηλώνει απρόσκοπτη λειτουργία, με ένα άλλο 1/3 να επισημαίνει τη χαμηλή ζήτηση, το 12% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 22% τη δυσμενή οικονομική συγκυρία, ως τα σημαντικότερα εμπόδια που αντιμετωπίζει ο κλάδος.

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Διάφορες Επιχειρηματικές Δραστηριότητες** (εταιρίες συμβούλων, διαφημιστικές και άλλες υπηρεσίες προς επιχειρήσεις κτλ), υποχωρεί ήπια για τέταρτο μήνα και διαμορφώνεται στις 60,9 μονάδες (από 62,7), σε επίδοση ανώτερη σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή (59,3 μονάδες). Από τα επιμέρους στοιχεία των επιχειρήσεων, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα δραστηριότητα βελτιώνονται, με το 27% (από 10%) των επιχειρήσεων να δηλώνει ικανοποίηση. Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση παραμένουν στα ίδια επίπεδα (-12 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο), ενώ το στοιχείο που επιδρά

αρνητικά στο δείκτη είναι οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη ζήτηση του κλάδου, όπου οι μισές πλέον επιχειρήσεις (από 40%) αναμένουν μείωση. Σε σχέση με την απασχόληση του κλάδου, το σχετικό ισοζύγιο μειώνεται στις -22 μονάδες (από -1), στη δυσμενέστερη επίδοση από τον Φεβρουάριο του 2009, ενώ ως προς τις τιμές, μία στις πέντε επιχειρήσεις προβλέπουν πτώση (από 17%) και το 72% (από 80%) σταθερότητα. Τέλος, τρεις στις δέκα επιχειρήσεις δηλώνουν απρόσκοπτη λειτουργία, ενώ εξίσου σημαντικά ποσοστά επιχειρήσεων (22-24%) δηλώνουν την ανεπάρκεια ζήτησης, κεφαλαίων κίνησης, αλλά και παράγοντες που συνδέονται με την ευρύτερη οικονομική κατάσταση, ως τα βασικότερα προσκόμματα λειτουργίας τους.

Οριακή μείωση καταγράφουν οι - ήδη πολύ υποτονικές - επιχειρηματικές προσδοκίες στις **Υπηρεσίες Πληροφορικής και Ανάπτυξης Λογισμικού** τον Απρίλιο, με το σχετικό δείκτη να υποχωρεί για έκτο μήνα και να κινείται στις 40,9 μονάδες (από 41,8 μονάδες), σε επίπεδα πολύ χαμηλότερα των αντίστοιχων περσινών. Από τα στοιχεία που συνδιαμορφώνουν το δείκτη, έντονη πτώση καταγράφεται στις εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητά τους και τις προβλέψεις για τη ζήτηση του επόμενου τριμήνου, με τα σχετικά ισοζύγια να κινούνται πολύ χαμηλά στις -48 και -44 μονάδες (από -38 και τα δύο). Αντίθετα, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση βελτιώνεται κατά 8 μονάδες, παραμένοντας όμως πολύ αρνητικές (στις -42 μονάδες). Η δυσαρέσκεια δεν επιτρέπει ανάκαμψη της απασχόλησης του κλάδου, όπου πάνω από τις μισές επιχειρήσεις προοικονιάζονται μείωση, ενώ ως προς τις τιμές, οι προβλέψεις αποκλιμάκωσης κυριαρχούν σταθερά, κατά 10 μονάδες έναντι των προβλέψεων ανόδου. Τέλος, το ποσοστό των επιχειρήσεων που δεν αναφέρει προσκόμματα στην επιχειρηματική του λειτουργία, διευρύνεται ελαφρά στο 23% (από 15%), με το 45% να κρίνει την ανεπάρκεια ζήτησης ως σημαντικότερο εμπόδιο και ένα 18% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης.

ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ: ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2010

Σε νέο ιστορικά χαμηλό επίπεδο η καταναλωτική εμπιστοσύνη

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης καταγράφει υποχώρηση και τον Απρίλιο, για έκτο μήνα και διαμορφώνεται σε νέα ιστορικά χαμηλή επίδοση, μετά την προηγούμενη του Μαρτίου, στις -61 μονάδες (από -58 μονάδες). Οι Έλληνες είναι σταθερά οι πιο απαισιόδοξοι πολίτες της Ευρώπης, με τους Βούλγαρους και τους Ρουμάνους να ακολουθούν. Αντίθετα, οι σχετικοί ευρωπαϊκοί δείκτες κινούνται ελαφρώς ανοδικά τον Απρίλιο, στις -12 και -15 μονάδες αντίστοιχα σε ΕΕ και Ευρωζώνη. **Οι εντεινόμενοι φόβοι των Ελλήνων καταναλωτών για το ύψος του εισοδήματός τους και την κάμψη της αγοραστικής τους δύναμης, η αρνητική ψυχολογία που έχει δημιουργηθεί και η αυξημένη αβεβαιότητα γύρω από την ασφάλεια στην αγορά εργασίας, επιβαρύνουν το ήδη εξαιρετικά δυσμενές κλίμα. Διατυπώνονται έτσι όλο και περισσότερο δυσμενείς προβλέψεις, οι οποίες αναμένεται να κορυφωθούν πλέον τον Μάιο, με την οριστικοποίηση των δημοσιονομικών μέτρων που εξαγγέλθηκαν.** Η περαιτέρω μείωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης τον Απρίλιο εκπορεύεται από την επιδείνωση στις προβλέψεις της οικονομικής κατάστασης της χώρας το επόμενο 12μηνο και την ισχυρή πτώση της πρόθεσης για αποταμίευση. Οι φόβοι για άνοδο της ανεργίας παραμένουν στα ίδια, ιστορικά υψηλά επίπεδα, ενώ οριακή είναι η βελτίωση στις προβλέψεις της οικονομικής κατάστασης των νοικοκυριών το επόμενο 12μηνο. Αναλυτικότερα:

■ **Σταθερά αρνητικές οι προβλέψεις της οικονομικής κατάστασης των νοικοκυριών**

Οι προβλέψεις των Ελλήνων καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους προσεχείς 12 μήνες δεν μεταβάλλονται ιδιαίτερα, μετά από πέντε μήνες υποχώρησης, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -44 μονάδες. Από τα νοικοκυριά, το χαμηλό 5% (από 6%) αναμένει ελαφρά ή αισθητή βελτίωση της οικονομικής του κατάστασης, ενώ μειώνεται το ποσοστό εκείνων που προβλέπουν αισθητή επιδείνωση στο 39% (από 44%). Οι αντίστοιχοι δείκτες της ΕΕ και της Ευρωζώνης διαμορφώνονται στις -3 και -5 μονάδες αντίστοιχα.

■ **Επιδείνωση των προβλέψεων για την οικονομική κατάσταση της χώρας**

Οι προβλέψεις των νοικοκυριών για την οικονομική κατάσταση της χώρας τους το προσεχές 12-μηνο επιδεινώνονται για έκτο συνεχή μήνα, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -49 μονάδες, κατά 5 μονάδες χαμηλότερα σε σχέση με τον Μάρτιο. Το 10% των καταναλωτών (από 13%) αναμένει ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση, ενώ ένας στους δύο προβλέπει και πάλι σημαντική επιδείνωση. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώνονται στις -8 και -12 μονάδες αντίστοιχα.

■ **Νέα ιστορικά χαμηλά στην πρόθεση για αποταμίευση**

Η πρόθεση για αποταμίευση τους προσεχείς 12 μήνες υποχωρεί εκ νέου κατά 7 μονάδες και διαμορφώνεται στις -67 μονάδες, σε δεύτερο διαδοχικό χαμηλό ρεκόρ. Το ποσοστό εκείνων που κρίνουν ως πιθανή ή πολύ πιθανή την αποταμίευση το επόμενο διάστημα, μειώνεται στο 13% (από 18%), ενώ διευρύνεται στο 86% (από 81%) το ποσοστό των καταναλωτών που

δεν θεωρούν πιθανό να αποταμιεύσουν εντός του επόμενου έτους. Στην ΕΕ και την Ευρωζώνη, οι αντίστοιχοι δείκτες κινούνται στις -6 και -8 μονάδες αντίστοιχα.

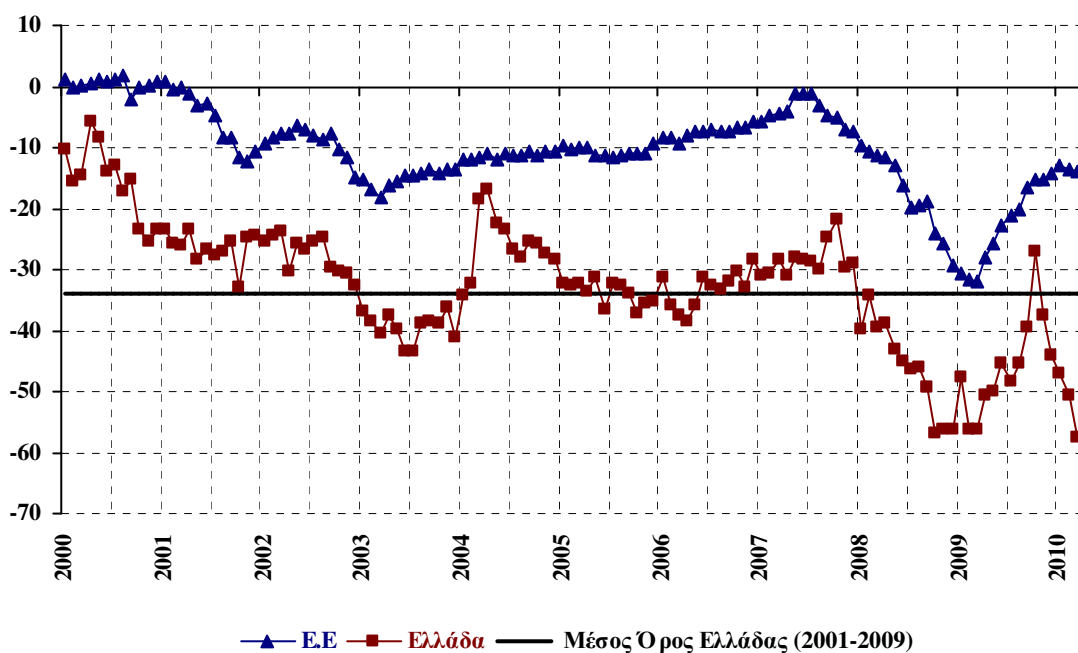
Πίνακας 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

			2001-2008		Μ.Ο έτους							
	Min	Max	Μ.Ο		2005	2006	2007	2008	2009			
ΕΕ-27	-31,9 Μαρ-09	0,8 Ιαν-01	-11,5		-10,7	-7,5	-4	-17	-23			
Ευρωζώνη	-34,2 Μαρ-09	1,0 Ιαν-01	-13,1		-13,8	-9,0	-4,9	-18,1	-24,7			
Ελλάδα	-60,6 Απρ-10	-16,9 Απρ-04	-34,0		-33,8	-33,3	-28,5	-46,0	-45,7			
2009												
	I	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
ΕΕ-27	-31	-32	-32	-28	-26	-23	-21	-20	-17	-15	-15	-14
Ευρωζώνη	-31	-33	-34	-31	-28	-25	-23	-22	-19	-18	-17	-16
Ελλάδα	-48	-56	-56	-51	-50	-45	-49	-45	-39	-27	-38	-44
2010												
	I	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
ΕΕ-27	-13	-14	-14	-12								
Ευρωζώνη	-16	-17	-17	-15								
Ελλάδα	-47	-51	-58	-61								

Σημείωση: ο Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις τους για τη γενικότερη οικονομική κατάσταση της χώρας, την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους, την πρόθεση αποταμίευσης και την πρόβλεψη για την ανεργία. Οι προβλέψεις κινούνται στο διάστημα +100 (όλοι προβλέπουν αύξηση) έως -100 (όλοι προβλέπουν μείωση) και εμφανίζονται ως διαφορές των θετικών-αρνητικών απαντήσεων. Αρνητική διαφορά σημαίνει ότι το ποσοστό αυτών που προβλέπουν μείωση του συγκεκριμένου μεγέθους είναι υψηλότερο του ποσοστού εκείνων που προσδοκούν αύξηση και αντίστροφα.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Διάγραμμα 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

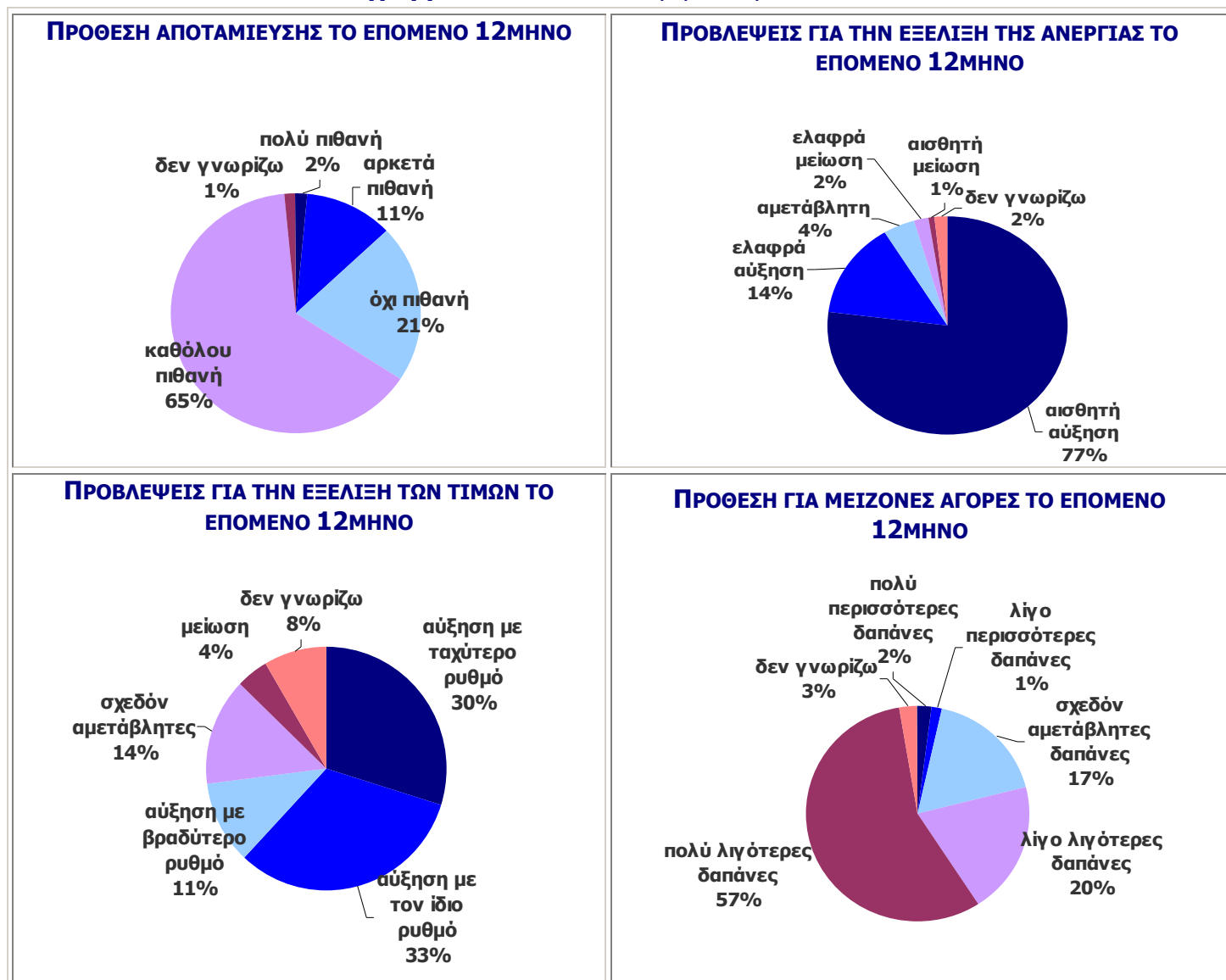

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

■ Σε ιστορικά υψηλά παραμένουν οι προβλέψεις για την ανεργία

Στα ιστορικά υψηλά επίπεδα του Μαρτίου παραμένουν οι προβλέψεις των καταναλωτών για την εξέλιξη της ανεργίας τους προσεχείς 12 μήνες, με το σχετικό δείκτη να μη μεταβάλλεται από τις +82 μονάδες και τη συντριπτική πλειονότητα των καταναλωτών (91%) να κάνει πρόβλεψη για ελαφρά ή αισθητή ενίσχυση της ανεργίας το επόμενο 12-μηνο. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη κινούνται στις +33 και +36 μονάδες.

Διάγραμμα 7: Βασικοί Δείκτες έρευνας καταναλωτών

Πηγή: IOBE

■ Ιστορικό χαμηλό και της πρόθεσης για μείζονες αγορές

Η πρόθεση των καταναλωτών για σημαντικές αγορές τους προσεχείς 12 μήνες (επίπλων, ηλεκτρικών συσκευών, κ.λπ.) κινείται πτωτικά κατά 7 μονάδες και διαμορφώνεται σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα, με το σχετικό δείκτη να φθάνει στις -62 μονάδες. Το ποσοστό των νοικοκυριών που δηλώνει ότι θα αυξήσει λίγο ή πολύ τις δαπάνες του μειώνεται στο 4% (από

6%), ενώ όσοι κρίνουν ότι θα τις μειώσουν λίγο ή πολύ αυξάνονται στο 76% (από 71%). Σε ΕΕ και Ευρωζώνη, οι σχετικοί δείκτες κινούνται ανοδικά, στις -22 και -21 μονάδες αντίστοιχα.

■ **Περαιτέρω ενίσχυση των πληθωριστικών προσδοκιών**

Οι προσδοκίες ανόδου των τιμών κλιμακώνονται τον Απρίλιο, με το δείκτη εξέλιξης των τιμών τους προσεχείς 12 μήνες να κινείται κατά 10 μονάδες υψηλότερα, στις +35 μονάδες. Το 62% των νοικοκυριών (από 58%) προβλέπει αύξηση των τιμών με τον ίδιο ή ταχύτερο ρυθμό, το 14% (από 21%) δηλώνει ότι αυτές θα μείνουν σχεδόν αμετάβλητες και ένα 4% αναμένει μείωση. Σε ΕΕ και Ευρωζώνη, οι αντίστοιχοι δείκτες κινούνται ανοδικά, στις +10 και +8 μονάδες αντίστοιχα.

■ **Διευρύνεται το ποσοστό των νοικοκυριών που «μόλις τα βγάζουν πέρα»**

Σχετικά με την τρέχουσα οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους, οι καταναλωτές δηλώνουν σε ποσοστό 21% (από 25%) ότι αποταμιεύουν λίγο ή πολύ, ενώ αυξάνεται στο 62% (από 56%) το ποσοστό εκείνων που αναφέρουν ότι «μόλις τα βγάζουν πέρα». Το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ότι έχουν χρεωθεί περιορίζεται στο 9% (από 11%), ενώ όσοι δηλώνουν ότι αντλούν από τις αποταμιεύσεις τους παραμένουν για τρίτο μήνα στο 8%.

Τον Απρίλιο, στην έρευνα καταναλωτών τίθενται **τρία επιπρόσθετα** ερωτήματα που μετριοούνται σε τριμηνιαία βάση, τα οποία εξειδικεύουν ακόμα περισσότερο την πρόθεση για μείζονες αγορές διαρκών καταναλωτικών αγαθών (αυτοκίνητο, κατοικία) και έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον ως πρόδρομοι δείκτες για την ιδιωτική κατανάλωση. Αναλυτικότερα επισημαίνονται τα εξής:

- Μεγάλη πτώση καταγράφεται τον Απρίλιο στην πρόθεση αγοράς αυτοκινήτου εντός των επόμενων 12 μηνών, με το σχετικό δείκτη να φθάνει τις -84 μονάδες, καταγράφοντας υποχώρηση των 21 μονάδων σε σχέση με τη μέτρηση Ιανουαρίου. Η επίδοση αυτή είναι χαμηλότερη των αντίστοιχων ευρωπαϊκών μέσων όρων, οι οποίοι έχουν περιοριστεί οριακά, στις -75 και -79 μονάδες αντίστοιχα σε ΕΕ και Ευρωζώνη. Πλέον, το συντριπτικό 94% δηλώνει ότι δεν είναι πιθανό να προβεί σε αγορά αυτοκινήτου το επόμενο 12μηνο.
- Η πρόθεση για αγορά ή κατασκευή κατοικίας εντός των επόμενων 12 μηνών, παραμένει στα επίπεδα της προηγούμενης μέτρησης, στις -90 μονάδες, σε επίδοση πάντως αντίστοιχη με τις ευρωπαϊκές (-90 και -92 σε ΕΕ και Ευρωζώνη). Ένα 2% δηλώνει ότι οπωσδήποτε θα προβεί σε αγορά / κατασκευή κατοικίας, τον επόμενο χρόνο, όσο περίπου και στις αρχές του έτους, ενώ ακόμα ένα 2% δηλώνει ότι είναι απλώς πιθανό.
- Σχετικά με την πρόθεση πραγματοποίησης σημαντικών δαπανών για βελτίωση / ανανέωση της κατοικίας εντός των επόμενων 12 μηνών, ο σχετικός δείκτης υποχωρεί και εδώ σημαντικά, στις -76 μονάδες (από -61), χαμηλότερα του μακροχρόνιου μέσου όρου του (-70 μονάδες), ενώ οι αντίστοιχοι ευρωπαϊκοί δείκτες διαμορφώνονται υψηλότερα, στις -58 και -61 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα. Το ποσοστό των ελληνικών νοικοκυριών που θεωρεί αρκετά ή πολύ πιθανό να πραγματοποιήσει σημαντικές σχετικές δαπάνες το επόμενο διάστημα περιορίζεται σχεδόν κατά το ήμισυ στη μέτρηση Απριλίου, στο 10%.